

# IT-TAQBIL FOLKLORISTIKU F'BORMLA U TAGHRIF DWARU

Angelo Dougall

Fil-folklor Malti donnu li kien hemm daqsxejn ta' nuqqas ta' fehma dwar dak li hu TAQBIL u dak li hu GHANA. Fost l-istudjuzi tal-Folklor kien hawn min kellu l-idea li l-"Ghana" u t-"Taqbil" huma xorta; xi studjuzi u kittieba halltuhom flimkien. Ma kienux u m'humie! L-"Ghana", kif kulhadd jaf hu l-ghana folkloristiku li jinstema' f'kull rokna tal-gzejjer taghna mill-ghannejja. It-"Taqbil" kien l-aktar jinghad fit-Tlett l-bliet (Il-Kottonera), u l-aktar go Bormla. Issa tassew hasra li nqata' u m'ghadekx tisimgħu aktar. Bid-differenza li t-taqbil kien fil-forma ta' rakkont li drabi kien jintqal bil-kantalienu u kien ukoll ikun deklamati. Hafna drabi kien jintqal speci bhal makkjetta, jew minn xi hadd li jrid juri l-hila tiegħu għat-taqbil. Nistgħu insejnhulu għana bla mużika. Issa m'ghadniex nisimgħuh.

X'kien it-"Taqbil"? Xi kittieba barranin innotawh dan, u semmewh fil-kotba tagħhom, għalkemm bhal George Percy Badger fil-ktieb tiegħu *Description of Malta and Gozo*, 1838, isemmi li kemm it-"Taqbil" u kemm l-"Ghana" huma xorta waħda u l-istess. Badger ma daħalx fl-ispiritu tat-"taqbil" fih innifsu, waqt li hallat it-"taqbil" ma' l-"ghana", jew ma fehmx il-metodu tiegħu folkloristiku l-aktar fost il-haddiema tal-Kottonera. Il-Kavallier Saint Priest hallielna għanja bil-Malti fil-ktieb tiegħu bil-Franċiż dwar Malta *Malte Par un voyageur*, 1791, imma lanqas ma taghna hjiel jew xi tagħrif dwar it-"taqbil". Badger semmeh biss, u qal: "... this the

natives call "Taqbeel". The subjects vary according to the circumstances, sometimes partaking of the nature of epic poetry. . . ." (. . . dan il-Maltin isejnhulu "taqbil", is-suġġett ivarja skond l-ċirkustanzi, kultant jiehu l-forma ta' poezija epika. . ."). Imma fost kollox Badger jghid li l-Maltin lhobbu jgħabblu għall-gost.

## IT-TAQBIL F'BORMLA

It-Tlett l-bliet barra li kellhom il-folklor tagħhom, kienu l-benniena tal-mistier tal-baħar, u għal dan Malta kienet magħrufa mad-dinja. Imma l-folklor marittimu kemxejn ma ntilifx meta n-nies ta' dawn l-bliet gew evakwati u tferrxu ma' Malta kollha fl-aħħar Gwerra Dinjija (1939-1945).

Meta Napuljun Bonaparte ħakem lil Malta u keċċa l-Kavallieri ta' San Ġwann, barra li kien l-ewwel bniedem li sejjah lill-Birgu, lill-Isla u lil Bormla bħala *Le Trois Cite'* (It-Tlett l-bliet), hu nnifsu b'digriet tat-13 ta' Ġunju 1798 (*Arrête du 25 Prairal An V*) iffirma l-Municipju tal-Lvant tal-Belt ta' Malta. Il-flotta tal-Ordni waqgħet taht idejha u ha miegħu għall-invażjoni u l-ħakma ta' l-Eġittu lill-baħħara Maltin li l-parti l-kbira kienu minn dan il-lokal; u b'hekk ukoll min jaf kemm folklor marittimu Malti ntilef! Imma xi fit minn dak il-folklor marittimu baqa' jintqal għal bosta snin wara.

Bħalma l-"Ghana" jaqa' taht hafna forom, hekk ukoll it-"Taqbil" jaqa' taht xi forom differenti. Jien insejjahlu "taqbil la Bormliża" għax l-aktar li smajt jinghad kien go Bormla. It-"Taqbil" hafna drabi kienu jitgħallmuh bl-ament u kienu hafna li jiddilettaw bih. Kienu jghadduh minn generazzjoni għal oħra. Kienu jghiduh bil-lajma, wisq drabi jiddeklamawh waqt xi serata, jew jinghad minn fuq ir-ribalta tal-palk f'xi intervall waqt it-tibdil tax-xeni. Ġieli

wkoll jghiduh għad-delizzju, waqt xi laqgħa soċjali, biex jehdew u biex juri hilitom fit-taqbil. It-"Taqbil" kien ikun tgħarbil il-moħħ għas-sejba ta' kliem jaqbel. Mhux magħruf jekk qattx inkiteb xi taqbil jew xi tagħrif fuqu.

L-aktar kien isir fejn ix-xogħol kien monotonu. Kienu jgħabblu fuq hafna suġġetti, fjuri, għamara, id-dar, l-ikel, il-kċina, il-hut, u affarijiet oħra. Kien isir taqbil dwar snajja': il-haddiema, il-mastrudaxxi, l-ebbanisti, sajjieda, sillara, skrapar, eċċ. It-"Taqbil" kien isir ukoll waqt it-tħaddim ta' l-argnu fit-tarzna waqt li jkun qed jiddaħħal xi bastiment fil-baċir. Kien xogħol iebes u ta' ksir id-dahar u waqt li l-haddiema kienu jdawru l-manwelli tal-argnu, kien ikun hemm nies għal t'apposta magħrufa għat-"Taqbil"; fost l-oħrajn kien hemm Leli Casha, il-Bronk, raġel mibni b'saffejn, Bormliż u kien gwapp għal dan it-"Taqbil". Kellu sens ta' umoriżmu, kien ferrieħi, idaħħak u dhuli.

Ix-xogħol tal-brim tas-sigarri kien monotonu u metodiku, u biex iderru waqt ix-xogħol il-barrama kienu jhobbu jgħabblu bejniethom. Zolli Bajada tas-Sajjied l-aktar waħda li bqajt niftakar fost il-barrama tas-sigarri. Kienet minn-naħa ta' San Ġwann t'Għuxa. Niftakar ukoll lil Ċikka l-Kalora, li mingħalija kienet minn-naħa tal-Bastjun. Zolli, daqs kemm kienet, biex ngħid hekk, tbeżzagħni bil-bixra ta' wiċċha, kienet mara li tiġbdek bil-manjieri twajba tagħha. Kuginti Ġulja (Busuttill nee' Dougall) fakkritni f'nisa oħra barrama tas-sigarri: Ċikka tal-Bastjun, Mananni l-Kokka mill-Bastjun ukoll, u f'Ċensa li kienet toqgħod qrib is-Suq il-Gdid ta' Bormla; dawn kollha kienu għannejja tajbin li kultant kienu jinfexxu f'xi għanja "spirtu pront" jew "La Bormliża", barra li kienu jagħtuha wkoll għat-"Taqbil". Nannti Vitor li kienet, biex ngħid hekk, il-principala tal-fabbrika, mhux talli kienet tħallihom, imma kienet tieħu pjaċir bihom għax kienu nisa twajba u tal-familja, basta l-ghana u t-taqbil ikun nadif.

Iż-żminijiet jinbidlu u jinbidlu wkoll id-drawwiet. Daż-żmien jitwahħlu loudspeakers fil-hwienet tax-xogħol u l-uffiċini li minnhom tixxandar mużika u kant, u l-haddiem b'hekk jinżamm aljenat mill-monotonija tax-xogħol. Sas-snin ta' qabel it-Tieni Gwerra Dinjija

(1939 - 45) tas-seklu l-iehor ma kienx hekk; waqt li xi persuna jew tnejn iqabblu bejniethom, il-haddiema l-oħra kienu joqgħodu jisimgħu u jsegwu t-“Taqbil” u l-“Għana” u dak kollu li jkun qiegħed jingħad. F’zoghriti niftakru hekk u l-aktar li sirt naf fuqu meta kont inkun għand nannieti Bormla fil-fabbrika tagħhom tat-tabakk u l-manifattura tas-sigarri fi Strada Nuova qrib il-mina ta’ Santa Liena. Il-haddiema tat-Tarzna kellhom it-“Taqbil” tas-snaġġa’ tagħhom, u kellhom id-dilettanti tat-“Taqbil” dwar is-sengħa tagħhom.

It-“Taqbil” folkloristiku kellu forom differenti. L-aktar forma li kienet tintqal kienet dik li meta persuna tqabbel wahidha. Kien hemm ukoll meta tnejn iqabblu bejniethom u jalternaw il-versi u l-kwartini. Apparti mit-taqbila “**Il-Ftila u l-Mila**” li kienet bl-immaljar tal-kliem imqabbel, it-taqbil kien ta’ A-A, B-B, l-ewwel żewġ versi A-A li kienu b’taqbil moħfi, u t-tielet u r-raba’ vers B-B bit-taqbil tronk. Ma kienx hemm wisq metrika fil-vrus, imma **t-taqbil** kien l-importanti.

#### **IT-“TAQBIL” FIL-FOLKLOR MALTI**

It-“Taqbil” kien parti importanti tal-folklor Malti li ġie injorat u kwazi ntesa. Inholoq kemm għall-passatemp u kemm sabiex iderru mill-monotonija tax-xogħol. **Il-folklor Malti ssawwar tagħna f’tagħna, fl-iżolament tal-gżejjer tagħna u ma kellu influenza minn imkien. Sar bla mbuttjar, bla ndhil barrani, bla kkupjar u bla sfurzar. Il-poplu in ġenerali kien bla skola, nieqes mit-tagħlim u b’edukazzjoni limitata. Kulma għamel kien għalih, għad-delizzju tiegħu u għall-mogħdija taż-żmien. Jekk kien hemm xi xebħ u xi parallelizmu ma’ x’imkien ieħor, kien aċċidentali. Għal bosta mijiet ta’ snin Malta kellha f’it tassew kuntatti ma’ kultura barranija; u l-aktar li**

**kellha kuntatti kienu kummerċjali, ma’ l-eqreb ġara tagħna Sqallija. Il-barranin li ħakmuna kellhom influenza fuqna biss ġeografikament, u militarment. Ahna l-Maltin għandna li għandna fil-folklor tagħna għax hloqna minn tagħna stess, bil-hila tagħna u għall-bżonnijiet tagħna.**

Xi emigranti Maltin xjuħ li marru Detroit, l-Amerka fl-ewwel snin tas-seklu l-iehor (is-Seklu Għoxrin) qaluli li kienu raw ħafna xebħ fil-folklor u fi drawwiet tagħna ma’ dawk ta’ emigranti minn pajjiżi oħra. Dan kien parallelizmu aċċidentali fil-folklor ta’ ġnus oħra tax-xtut tal-Mediterran u ssawwar minnhom l-aktar minn hteġa tal-ħajja li kienu jixbhu dawk tagħna.

Dwar it-“Taqbil” jista’ jinkiteb ħafna. Niftakarhom sewwa l-barrama tas-sigarri fil-fabbrika ta’ nannieti f’Bormla li waqt li jkunu jobormu l-faxex tat-tabakk biex jagħmluhom sigarri, xogħol li hu metodiku, ripetittiv u jdejjaq, kienu jzommu ruħhom okkupati, alerti u mehdijin bit-“Taqbil”. Ġieli tkun weħidha Zolli tqabbel b’mod reċitattiv u bil-lajma, taħdem waqt li taħseb x’se tqabbel. Ġieli kienu jkunu tnejn iqabblu bejniethom; Zolli ma’ Ċikka l-Kalora; imma tabilhaqq li l-barrama kollha jkunu għassa ta’ xulxin għal kulma jkun qed jingħad ħalli la jifxixklu u lanqas jirrepetu ruħhom.

#### **“TAQBIL” IMMALJAT**

Kien hemm it-“Taqbil”, kif insejjaħlu jien, “immaljat” u għal dan kien jinhtiegħ hsieb u sengħa kbira. Lil Zolli kultant kont nitlobha ħalli tghidli it-taqbila tal-“**Ftila u l-Mila**” u din l-imbierka Zolli kienet tghidli l-verżjoni l-qasira ta’ dik it-“Taqbila”. Ingħib silta minnha ħalli naraw id-differenza bejn taqbila “sempliċi” u taqbila “mmaljata”. Din kienet popolari ħafna, u ħafna nies kienu

jafuha. In-Nutar Dr. Vincenzo Maria Pellegrini (1911-1997) poeta, u li kien bniedem magħruf ħafna għall-letteratura, darba kien qalli li jiftakar lil ommu (Evangelista nee’ Aquilina) tghid din it-“Taqbila” folkloristika sikwit. Mill-Gwerra Dinjija (1939-45) ‘l hawn ma smajthiex aktar!

#### **Il-Ftila u l-Mila**

**Il-ftila u l-mila,  
Il-musbieħ irid il-ftila,  
L-lmnara m’ħix musbieħ,  
Minn hu ikrah m’ħux sabiħ,  
Is-sabiħ m’ħuwieħ ikrah,  
l-għaref m’ħuwieħ iblah,  
l-iblah m’ħuwieħ għaref,  
Il-furketti m’ħumiex ingħaref,  
L-ingħaref m’ħux furketti,  
U l-peduni m’ħux kalzetti,  
Il-kalzetti m’ħux peduni,  
It-tiġieġ m’ħumiex paguni,  
Il-paguni m’ħumiex tiġieġ,  
Għerusija m’ħijieħ tieġ.  
..... eċċ, eċċ**

u xi drabi tkompli biha fit-tul. Kien hemm ħafna verżjonijiet ta’ din it-“Taqbila” mmaljata u kien hemm verżjoni qasira. Ħafna drabi kienu jibqgħu sejrini biha ġranet shaħ. Niftakar li kienet tispicċa b’terminologija tabilhaqq marittma:

#### **Il-ħabel m’ħuwieħ stoppa, Pruwa ‘l fuq u riħ in poppa!**

L-Għada kienu l-barrama jkomplu t-“Taqbila” mnejn ħallew il-ġurnata ta’ qabel.

Naraw li fit-“Taqbil” kollox hu fin-negattiv bil-kliem: mhux, ma hux, ma ħix, m’ħix, m’ħuwieħ, m’ħumiex u lema. Għalkemm bosta vrus minnhom huma mfasslin b’ritmu, imma biss jittaqabblu u mhux poezija.

It-taqbil m’hu xejn ġdid fil-folklor. Donnha qiegħda f’demmhom il-ġnus u t-tribujiet semitiċi fosthom kienu l-Kangħanin (il-Feniċi) li kienu jħobbu jqabblu l-kliem u jgħarblu moħħhom għal dan. Fit-Testment il-Qadim tal-Bibbja Mqaddsa it-“Taqbil” jissemma ħafna drabi u kien differenti mill-“Għana”, u meqjus li kien differenti mill-“Għana”. Ġieli kemm it-“Taqbil” u kemm

I-“Ghana” jissemmew flimkien. Naqraw f’wiehed mill-kotba tas-Slaten kif darba s-Sultan David stqarr li jibza’ li jekk jitlef il-battalja “jqabblulna xi taqbila u jwaqqghuna għaż-żufjett. . .” It-“Taqbil” kienu jehduh tabilhaqq bis-serjeta! Naqraw ukoll fil-Ktieb tal-Profeta Habaqquq, li għex fis-seklu sebgha qabel Kristu, li għamel referenza għat-“Taqbil”. Skond it-traduzzjoni ta’ Zammit (Habaqquq 2.6) Habaqquq kiteb: “. . . ma jqabblux dawn kollha għalih **taqbila** iwaqqghuh għaċ-ċajt? . . .” u skond Saydon “. . . Ma jqabblux dawn kollha għalih **taqbila** u jgħidulu għanja niggieža? . . .” Fil-Ktieb tal-Profeta Mikah, (Mikea 2.4) li ukoll għex fis-seklu sebgha qabel Kristu fejn kiteb “F’dak il-jum iqabblulkom **taqbila**, (skond it-traduzzjoni ta’ Saydon). Fil-Ktieb tas-Slaten II 4.32 hemm illi s-Sultan David, barra li kiteb is-Salmi kien ukoll għannej u ħalla elf u ħames għanjiet, u li kiteb ukoll it-Taqbil. Biss ma jidhirlix li fil-Bibbja nsibu “Taqbila” waħda biss minnhom!

#### IT-“TAQBIL” FOLKLORISTIKU FI ŻMIENNA

Fi żmienna għadu jsir it-“Taqbil”, l-aktar b’tgħajir (għanjiet niggieža) fl-ibliet u l-irħula bejn il-partitarji ta’ każini rivali. Dan ilu ħafna jsir; niftakru minn qabel il-Gwerra Dinjija (1939-45) tas-seklu l-ieħor. Insibu bħal:

“Ta’ ----- hallelin,  
Serqu tazza mill-każin!”

jew

“Magħna ma tagħmlu xejn,  
Għax ahna daqskom  
darbtejn!”

U “taqbil” ieħor li jsir wisq drabi waqt il-marċi tal-festa, u jsir tgħajir imqabbell bejn każini tal-banda, u wkoll bejn il-partitarji tal-futbol. Baqa’ tabilhaqq wiehed xi jsib dwar dan is-sugġett tat-“Taqbil” folkloristiku.

Bħala eżempju ta’ kif kien isir it-“Taqbil” bejn tnejn se ngħib din it-“Taqbila” jisimha “Il-Haddied”, li għalkemm kien qalhieli Mikiel

Agius, qiegħed ingibha kif kienu jalternaw il-versi fit-taqbil tagħhom il-barrama tas-sigarri Zolli tas-Sajjed (Z) u Ċensa l-Kalora (Ċ).

#### IL-HADDIED

Z: Forġa m’hix ċumnija,  
Ċ: Forn m’hux funderija,  
Z: Ġamar m’huwiex nar,  
Ċ: U foga m’hijjex fwar,

Ċ: Martell m’huwiex mazza,  
Z: Faham m’hux gagazza,  
Ċ: Ċpar m’huwiex duħhan,  
Z: U min hu mxarrab mhux għarqan

Z: Hadida m’hix inkwina,  
Ċ: Holqa m’hix katina  
Z: Xibka m’hijjex sprall,  
Ċ: U molla m’hix spirall,

Ċ: Mejlaq m’huwiex mola,  
Z: Rampil m’hux tarjola,  
Ċ: Granpun m’hux musmar,  
Z: U bronż m’huwiex azzar,

Z: Kurazza m’hix sidrija,  
Ċ: Satal m’hux bettija,  
Z: Elmu m’hux kappell,  
Ċ: U ċirku m’hux anell.

Ċ: Labarda m’hix lanzetta,  
Z: Kazzola m’hix paletta,  
Ċ: Skalpell m’huwiex spnar,  
Z: U suffarelli m’humieħ xrar,

Z: Pied m’huwiex linja,  
Ċ: Qarsa m’hijjex tinja,  
Z: Stann m’hux saldatur,  
Ċ: U għarbiel m’hux passatur,

Ċ: Serratizz m’hux serratura,  
Z: Gwarniċ m’huwiex burdura,  
Ċ: Nugrufun m’huwiex ġmied,  
Z: U għabra m’hix irmied,

Z: Firroll m’huwiex ganġetta,  
Ċ: Muftieħ m’huwiex ċavetta,  
Z: Sokra m’hix katnazz,  
Ċ: U linfa m’hijjex brazz,

Ċ: Imqass m’huwiex tnalja,  
Z: Forma m’hijjex talja,  
Ċ: Brunzar m’huwiex fundier,  
Z: U haddied m’huwiex landier,

Z: Lasta m’hix forċina,  
Ċ: Xabla m’hix sikkina,  
Z: Manku m’huwiex għant,  
Ċ: U l-imghallem m’hux lavrant,

Ċ: Raspa m’hix raxketta,  
Z: Għalaq m’hux ċappetta,  
Ċ: Tartru m’hux sadid,  
Z: U landa m’hix hadid,

Z: Virga m’hix bakketta,  
Ċ: Midra m’hix furketta,  
Z: Foxxna m’hix furkettun,  
Ċ: U staffa m’hijjex xprun,

Ċ: Nagħla m’hix żarbuna,  
Z: Xoffa m’hix żennuna,  
Ċ: Snien m’humieħ dras,  
Z: U ponta m’hijjex ras,

Z: Grada m’hix gradilja,  
Ċ: Barraxa m’hix xkupilja,  
Z: Torċa m’hix fanal,  
Ċ: U travu m’hux puntal,

Ċ: Lieva m’hix stasija,  
Z: Hawt m’huwiex lembija,  
Ċ: Labra m’hix splengun,  
Z: U nħasa m’hix kaldarun,

Z: Huġġieġa m’hijjex vampa,  
Ċ: Gandlier m’huwiex lampa,  
Z: Stanga m’hix lukkett,  
Ċ: U lanza m’hix stallett,

Ċ: Girlanda m’hix kuruna,  
Z: Mgħażqa m’hix zappuna,  
Ċ: Fies m’huwiex baqqun,  
Z: U ċintorin m’huwiex kurdun,

Z: Sejf m’huwiex mannara,  
Ċ: Ganċ m’huwiex sunnara,  
Z: Kartell m’hux patalott,  
Ċ: U fejn hu qoxqox m’huwiex xott,

Ċ: Minfah m’hux rewwieħa,  
Z: Morsa m’hix fettieħa,  
Ċ: Rota m’hijjex fus,  
Z: U min hu godli m’hux pespus.

U Mikiel qalli: “u daqshekk niftakar”.



**Mikiel Agius**

Din it-“Taqbila” kien qalhieli Mikiel Agius, Bormliż fl-1971. Għall-bidu tas-snin ħamsin kien emigra lejn Detroit, Michigan (l-Amerka). F’din it-taqbila kien għen ukoll hux Neriku. Mikiel kien haddiem it-Tarzna Rjali ta’ Malta fejn kien haddied; kien ukoll mastrudaxxa. Mikiel kien qalli taqbiliet oħra, fosthom waħda dwar ‘id-Dar’, taqbila twila li kienet tgħidha ommu. Meta kien ikun bil-burdata u kien jiftakar b’xi taqbila kien joqgħod jgħidhili bil-paċenzja kollha.

#### TAQBILA MARITTIMA

“Taqbila” oħra, din id-darba ta’ xeħta marittima kien qalhieli missieri, John Dougall, Bormliż, fl-1949. Fiha naraw l-element tal-baħar u tissemma terminoloġija marittima, ta’ partijiet tad-dghajsa Maltija. Fiha kliem li kien użat l-aktar mill-balklori, l-baħħara u l-mastrudaxxi benneja tal-qxur tal-baħar. Donnha li dit-“Taqbila” kienet tintqal l-aktar mix-*shipwrights* fil-*boathouse* ta’ taħt Kordin fit-Tarzna Rjali ta’ Malta. Għandu mnejn li kienu jitgħallmuha bl-ament. X’aktarx li din it-“Taqbila” folkloristika, bħal bosta oħrajn, kienu jgħiduha b’deklamar, ukoll f’xi intervalli minn fuq ir-ribalta tal-palk waqt il-bdil tax-xeni.

### FOLKLOR BORMLIŻ: TAQBILA MARITTIMA

- |                                                                                                                  |                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Xini m’hux karrakka,<br>Tartana m’hix pollakka,<br>Skuna m’hix birgantin,<br>U Xambekk m’hux<br>xambekkin.    | 11. Mustaçċ ma hux spalliera,<br>Prim ma hux majjiera,<br>Zokk m’hux tamburett,<br>U flokk mahux trinkett.          |
| 2. Firilla m’hix xprunara,<br>Gliesa m’hix stamnara,<br>Fregata m’hix vapur,<br>U boxxla m’hix pinnur.           | 12. Kabus ma hux tagħbija,<br>Tavlament m’hux biċċerija,<br>Lixka m’hijjex xbiek,<br>U luzzu m’hux kajjikk.         |
| 3. Dghajsa m’hix galjotta,<br>Gondla m’hix kanotta,<br>Ġifen m’hux galjun,<br>U ċattra m’hix barkun.             | 13. Is-sieq m’hijjex lampara,<br>Kurriġġa m’hix burdnara,<br>Il-kriesi m’hux is-sett,<br>U ħanżira m’hix farfett.   |
| 4. Lanċa m’hix frejgatina,<br>Gverta m’hix gabina,<br>Firjola m’hix paljor,<br>U gadraj m’huwiex barklor.        | 14. Stiva m’hix saborra,<br>Tinja m’hix inforra,<br>Luna m’hijjex qlugh,<br>U qala’ m’hix ilqugh.                   |
| 5. Bank m’huwiex<br>pastiera,<br>Takka m’hix tappiera,<br>Arblu m’hux bastun,<br>U l-laċċ m’huwiex it-tmun.      | 15. Bejta m’hix puppiera,<br>Palju ma hux bandiera,<br>Borgin m’ huwiex sinjali,<br>U lanterna m’hix fanali.        |
| 6. Ġinta m’hix brazzola,<br>Rota m’hix parjola,<br>Holqa m’hix anell,<br>U battusa m’hix bardnell.               | 16. Tmunier m’hux stromu,<br>Sufri m’humieħ salvawomu,<br>Skużi m’humieħ ċan,<br>U żebgħa m’hix qatran.             |
| 7. Żaqq m’hijjex karina,<br>Ċima m’hix katina,<br>Mażra m’hix ankrott,<br>U min jorbot m’hux ihott.              | 17. Rampil ma hux kurpara,<br>Ittella’ lema * tvara,<br>Skalapiza m’hix pontun,<br>U magna m’hijjex skrun.          |
| 8. Palella m’hijjex pala,<br>Kenura m’hijjex bagħla,<br>Girlanda m’hix iljun,<br>U margerita m’hix rużun.        | 18. Tavlar m’huwiex kursija,<br>Maħžen m’hux fisqija,<br>Laqgħa m’hix urnar,<br>U maljetta m’hix ċumbar.            |
| 9. Lavur m’huwiex<br>tpingija,<br>Issalpa mhux issijja,<br>Padrun m’hux argużin,<br>U min hu bahri m’hux morin.  | 19. Falka m’hix makkarunetta,<br>Trankiera m’hix banketta,<br>Tarkija m’hix latin,<br>U ġog m’huwiex bokkin.        |
| 10. Pruwa m’hijjex poppa,<br>Ħabel m’huwiex stoppa,<br>Battarjola m’hix battillar,<br>U tqalfit ma hux* xkatlar. | 20. Tigrinja m’hix tellieqa,<br>Skall ma hux żurzieqa,<br>Skalm ma hux skalmott,<br>U min hu mxarrab m’huwiex xott! |

\* Ma hux u lema huma kliem djalettali